No. 17. 1848.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 9 Februarij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

St. PETERSBURG, den 28. Januarij. De cholera is door de koude in haren loop gestuit, zoodat wij eerstdaags van haar hopen bevrijd te worden. Met uitzondering van Moskou, Mohilew en Witebsk, heeft zij in alle groote steden opgehouden.

DUITSCHLAND.

— Er bevindt zich in de criminele gevangenis te Weenen, eene boerin, die, moorder van vijf kinderen zijnde, hen allen ophing in een aanval van wanhoop, daar zij hen niet meer wist te voeden.

— Berlijn heeft tegenwoordig een nieuw handelsartikel bekomen, namelijk *gemeste paarden*. Eenige dagen geleden kwam daar een koopman aan met 30 zulke dieren, die hij tegen 30 à 40 th. het stuk verkocht.

ENGELAND.

— De *Times* noemt tien leden van de regtbank van Cashel, in Ierland, die in den loop der laatste jaren vermoord waren, of waarvan men de naaste bloedverwanten vermoord had. Het schijnt wel, dat de gestrenge vonnissen, door de speciale commissie te Limerick uitgesproken, geene duurzame of magtige uitwerking gemaakt hebben op den geest der bevolking. De dagbladen dier stad maken gewag van onderscheidene misdaden, bijna onder de poorten van Limerick bedreven, en welke bij hare plegers eene buitengewone stoutmoedigheid verraden, want het zijn pogingen tot moord, diefstal van wapens met geweld, diefstal van vee enz.

FRANKRIJK.

— De gezondheid van den koning der Franschen heeft ontegenzeggelijk sedert eenige weken veranderingen ondergaan, die, zonder een volstrekt ernstig aanzien te hebben, toch somberheid aan het hof verspreiden. Op verschillende wijzen heeft men de ongesteldheid verklaard, waardoor de koning voor veertien dagen werd aangetast en die zoo levendige bezorgdheid baarde. Sommigen ontkenden geheel en al het bestaan van een ongemak; anderen spraken van een ligten aanval van griep; maar noch deze, noch genen kenden den waren gezondheidstoestand des konings, noch wilden dien kennen. Men kan de waarheid thans met te meer vrijheid uitspreken, daar zij meer geschikt is om wezenlijke bezorgdheid te verdrijven dan te bevorderen.

Somtijds ontstaat, ten gevolge eener buitengewone krachtsaanwending, eene opening in de buitenwanden der buikholte. Deze opening, die aanvankelijk van weinig belang is, wordt ligtelijk wijder, en laat gedeelten van het darmkanaal, alsmede van het darmnet, door; dit is eene breuk. De gevolgen hiervan zijn gemakkelijk te begrijpen. De verplaatste gedeelten der darmen, die in de naauwe openingen worden geperst, zwellen op, worden ontstoken, en beklemd, en zouden, wanneer men er geene middelen tegen aanwendde, door koud vuur worden aangetast. — Zijn de berigten juist, dan is dit voor veertien dagen de ongesteldheid des konings geweest; thans bevindt hij zich weder vrij wel, ofschoon zijn toestand nog altijd omzigtigheid en zorg vereischt.

— Volgens het *Journal des Débats* heeft de fransche regering de volgende berigten uit Napels ontvangen, gedagteekend 29. jan.:

« De koning van Napels heeft bij een besluit van 29. januarij, plegtig beloofd eene constitutie te zullen verleenen, geheel naar die van het fransche charter ingerigt. Z. M. heeft een nieuw ministerie benoemd, aan welks hoofd de hertog van *Serra Capriola* staat.

Het gerucht voegt er bij, dat de koning tot deze plegtige beloften gedrongen geweest is, door de meer en meer dreigende voorteekens van een algemeenen opstand in de provinciën en door de beginselen van eene geduchte beweging, in Napels zelf. »

— De *Conservateur* beweert, dat dit besluit tot dus verre alleen betrekking heeft tot de Napelsche provinciën en niet tot het geheele koningrijk der beide Siciliën.

BELGIE.

— Een der bladen meldt een hoogst gevaarlijk middel van bedrog. Men heeft namelijk met iodium eene soort van blaauwachtige inkt weten te maken, die na verloop van eenige dagen weder onzigtbaar wordt, en waarvan het onmogelijk is de sporen weder te voorschijn te brengen. Men zegt, dat reeds vele personen slagtoffers geweest zijn door stukken, welke met deze inkt geschreven werden.

NEDERLANDEN.

— De *Utrechtsche Avondpost* deelde onlangs een berigt mede, volgens hetwelk door den hoog edel gestr. heer *Twent*, gepensioneerd vice-admiraal, aan Z. M. den Koning eene uitvinding zou zijn aangeboden, om met geringe scheepsmagt, doch met zoodanige kracht onze zeegaten enz. tegen invallen te beveiligen, dat, zulks gebeurende, de vijand zijne vernieling zou te gemoet zeilen.

De *Delftsche Courant* deelt thans, naar aanleiding daarvan mede, dat reeds den 5. Januarij des vorigen jaars, door den 1e luitenant *J. H. Schäfer*, van het bataillon mineurs en sappeurs, gedetacheerd te Delft, aan den heer minister van oorlog een adres is aangeboden, waarbij hij Zijne Exc. met eene nieuwe en eenvoudige inrigting van watermijnen ter defensie bekend maakte, welke, met de bestaande verdediging-middelen in verband gebragt, de vernieling van schepen, afsluiting van zeegaten of rivier-monden, ten gevolge zou hebben, en tevens bij onze maritime etablissementen, zee-, rivier- en landingsplaatsen dezelfde toepassing oplevert; een systema hetwelk, naar de overtuiging des ontwerpers, aan eene vernielende uitwerking eene hoogst eenvoudige en spoedig daarstellende constructie paart, waardoor de aanwending daarvan zoo eenvoudig als min kostbaar is. Wij kunnen tevens hierbij voegen, dat de minister van oorlog eenigen tijd later, in het bijzijn van onderscheiden hoofd- en verdere officieren, door opzettelijk, echter in het klein genomen proeven, ooggetuige is geweest en daadwerkelijk heeft bevestigd gezien, dat de watermijnen van den luitenant ingenieur *Schäfer*, met buskruid-ladingen van niet meer dan 5 tot 8 ponden, zoowel in eenvoudige en spoedige zamenstelling als in oogenblikkelijke en krachtvolle uitwerking niets te wenschen overlaten.

— De punthoed is gelijk men weet, het onderscheidingsteeken der gereformeerde predikanten. Men schijnt het, deze dagen bijzonder op dat hoofddeksel gemunt te hebben, en velen uiten de wensch, dat het dragen daarvan, althans in het dagelijksch leven, mogt worden afgeschaft. Daar zijn er ook die het costuum der predikanten in de kerk ondoelmatig keuren, en die verlangen dat zij ook daar, in hunne kleeding niet onderscheiden zullen wezen van de leeken. Tegen het een zoo wel als tegen het ander trekt een behoudsman, in de Kerkelijke Courant, te velde. Ofschoon hij het dragen van den punthoed in het dagelijksch leven niet wil verdedigen of aanprijzen, acht hij dat onderscheidingsteeken voor den predikant toch niet ondoelmatig en schijnt hij het te betreuren dat die hoed zoo onhandig van eene verkeerde zijde wordt aangetast. Het afschaffen van het costuum in de kerken wordt intusschen door hem volstrekt afgekeurd, onder anderen uit vrees dat er weldra leeraars zouden gevonden worden, die, of nonchalant, of als een volkomen modeplaatje voor het godsdienstig publiek zouden verschijnen.

Mogen wij ons gevoelen bescheiden in het midden brengen, dan zijn wij van oordeel dat de punthoed der dominé's althans in het dagelijksch leven, hoe eerder hoe beter moest worden afgeschaft. Wij zijn het éens met juffr. *Toussaint*, die het een onoogljk en opzigtelijk hoofddeksel noemt, welks vreemde vorm alleen eene voorbijgaande waansmaak was van de petits-maitres der 18. eeuw, en dus zijne wijding moet ontvangen hebben van het gebruik, meer dan van de afkomst. De korte broek, door vele nog beschouwd als mede tot het ambts-costuum behoorende, zal dan wel tegelijk verdwijnen. In de kerk achten wij intusschen een deftig costuum voor den leeraar hoogst doelmatig, en, in plaats van het afgeschaft te willen zien, wenschten wij dat daarin algemeen het model werd gevolgd van dat der Waalsche en Remonstrantsche predikanten, wier toga het, onzes erachtens, in waardigheid verre wint van het smalle manteltje en den bef der Gereformeerden. *(Mb.)*

— De redacteur van den *Criticus*, de heer *Servaan de Bruin*, verhaalt in 't jongste nommer een merkwaardig gezegde van den emeritus-minister, mr. *Floris van Hall*. Eens bij Z. Exc., toen hij nog minister van financiën was op publieke audiëntie zijnde, had deze hem verklaard: « Ik moet u zeggen, mijnheer! dat ik een vijand ben van al wat journalismus is." (De heer *van Hall* was toen zeker vergeten, dat hij eertijds een daadwerkelijk deel nam aan de ultra-liberale redactie van de *Noordstar*.)

Men leest nog een ander curieus gevalletje in 't zelfde nommer:

In 't laatst des vorigen jaars gaf de heer *de Bruin* eene vertaling in 't licht bij den boekhandelaar *Roos* te Amsterdam, van *Le Déluge*, het laatste volkslied van den beroemden *Béranger*, dat zooveel indruk in de politieke wereld heeft gemaakt. Bij de regtbank te Amsterdam werd een oogenblik overwogen, of men den vertaler vervolgen zou of niet? .... maar deze belagchelijke wensch van het openbaar ministerie leed schipbreuk op het gezond verstand der regters. Om zich over deze teleurstelling te wreken, zond men zeker persoon af, *niet* naar den moedigen uitgever, maar naar zijne *moeder*, eene zwakke, vrij bedaagde vrouw, in een geheel andere wijk der hoofdstad wonende. De afgezant sprak haar op eene brutale wijze aldus aan: « Jufvrouw! ik behoor tot de policie. Uw zoon heeft uitgegeven *de val der Koningen*; het is een zekere mijnheer *Servaan de Bruin*, die deze vertaling gemaakt heeft, en ofschoon men hem om dat ding eigentlijk wel niets maken kan, kom ik echter u uit waarachtige belangstelling (?!) waarschuwen, uwen zoon te waarschuwen zich nimmer weer met dien meneer *de Bruin* in te laten, als zijnde een zeer suspect persoon bij de Policie, en wiens geschrijf en gangen zeer zorgvuldig worden geobserveerd."

De arme vrouw kreeg bijna een zenuwtoeval. — Teregt noemt de redacteur deze geheele manoeuvre eene — laagheid. *(Kal.)*

MENGELINGEN.

David Lacroix, de redder van Dieppe.

In eene redevoering door den heer SCRIBE, in eene plegtige vergadering der Fransche Akademie, voor het uitreiken

GESCHIEDENIS VAN EEN HOUTEN BEEN.

(Vervolg van onze vorige.)

– O! maar het is eene verschrikkelijke misdaad, die gij mij doet begaan, zeide Maria, zich met wanhoop in het stof wentelende. Welnu! dat zijn bloed over uw hoofd kome, grijsaard zonder medelijden; want gij zijt zijn moordenaar, gij alleen, hoort gij het?

Eene duivelsche grimlach vertoonde zich weêr op de lippen van den Franciskaner.

Eensklaps deed de jonge Calabrische eene hevige poging en rukte zich los uit de handen, die haar vasthielden en met één sprong bevond zij zich vlak tegenover den grijsaard, dien zij door een blik vol stoutmoedigheid in bedwang hield.

– Terug, beul! zeide zij met eene koude hartstogtelijkheid, terug! want gij zijt geen menschelijk wezen, gij zijt een verschrikkelijke duivel! Welnu, die Franschman, dien gij wilt vermoorden, wil ik redden! Ik bemin hem, hoort gij het wel? Ik bemin hem met vuur!

Toen, als of zij de onmagt harer pogingen had gevoeld, brak zij in tranen uit, en op de knieën vallende, zeide zij:

– O Frederik! vergeef mij, vergeef mij! want ik, ongelukkige, ben het, die u vermoord! Gisteren nog, dezen morgen nog, grimlachtet gij mij zoetjes toe, zeidet gij mij brandende woorden en ik, dwaze, die ik ben, door geloovigen schrik op den dwaalweg gebragt, door de helsche woorden van dezen monnik verleid, heb u in dit schrikkelijke moordhol gelokt! Maar ik was bevreesd voor de hel, waarvan deze slang mij elken dag, om u te doen verloren gaan, de kwellingen en de pijnen, met eene onvermoeide volharding, afschilderde! Ik was bevreesd, en ik heb u lafhartig verraden, Frederik! O, maar zoo gij sterft, zal ik met u sterven. Hunne dolken zullen eerst mijn hart doorboren, eer zij het uwe zullen genaken. O, ja! mijn geliefde, wij zullen te zamen sterven!

De monnik was het jonge meisje weêr genaderd.

– Deze man, dien gij bemint, zeide hij tot haar, met eene stem, die van woede beefde, deze man, arme dwaze, is de moordenaar van uw broeder!

– Hij! .... een moordenaar! zeide zij sidderende, o, neen! hij is het niet, die mijn broeder vermoord heeft! zij zijn het, de anderen! Hij is onschuldig en regtvaardig! De moordenaar zijt gij; de moordenaar ..... ben ik! O, mijn God! mijn God! vergeef mij.

Maria was tot een staat van doffe neêrslagtigheid gekomen.... Ik zag dat ik verloren was. Ik begreep toen het doel dier lange gesprekken, gedurende welke de oude monnik, op de vreesachtige en weeke ziel van het jonge meisje werkende, haar allengskens gebragt had, om het verschrikkelijke schelmstuk, waar ik het slagtoffer van was, te bedrijven. Ik rigtte mijne schreden naar de straatdeur, om zoo mogelijk te ontvlugten; maar zij was sterig gesloten. Ik deed wanhopige pogingen om het slot los te maken, ik ontwikkelde al de kracht, die het instinkt van het behoud mij gaf, er bij; ten laatste dwongen mijne bebloede en gewonde handen mij van de onderneming af te zien. Toen voelde ik mij door eene vlaag van woede, die mij stikken deed, aangevallen. Ik snelde woedend naar de kamer, waar Maria was, en met een hevigen schop wierp ik deze deur ter neêr, terwijl mijne regterhand een dolk omhoog zwaaide. De monnik was verdwenen. Het jonge meisje was alleen, in het midden der kamer, met gevouwen handen, op den grond zittende. Zij maakte geene enkele beweging, toen zij mij bemerkte. Door de woede verblind, snelde ik naar haar toe, met den dolk omhoog.

– Maria, zeide ik, gij zijt eene schandelijke vrouw, gij hebt mij lafhartiglijk verraden; gij zult sterven!

Zij vestigde een vasten en doffen blik op mij.

– O ja, Frederik, dood mij, dood mij, zeide zij, want ik lijd te veel. En zij sleepte zich zuchtende en op de handen kruipende aan mijne voeten.

Het koortsachtig oogenblik, dat mij aangegrepen had, begon te verdwijnen; ik zag, met een smartelijken schrik, op dit verdoold en stervende kind. Eensklaps drong eene verschrikkelijke herinnering in mijn geest door, en deed mij eene plotselinge ontdekking doen; de vrouw, door de smart en de wanhoop gebroken, die een jaar te voren, naast mij, de vreeselijke teregtstelling, waarvan ik u in het begin van mijn verhaal gesproken heb, zij, die, na het laatste kanonschot, stervende aan mijne voeten was gevallen, was Maria. O, zij was het; ik herkende haar thans aan de zamentrekking van haar gelaat, aan de wildheid harer oogen. En die jonge, brooze en bevreesde man, die niet sterven wilde, die « genade!" tot de beulen riep, was haar broeder. Haar broeder, dien zij verschrikkelijk verminkt had zien vallen. O! Toen kwam het medelijden met dit ongelukkige schepsel, dat zulke grievende smarten te verdragen had gehad, in mijn hart op; en ik begreep de verscheurende worstelingen, die hare ziel hadden gebroken; ik hief haar bijna levenloos op, en deed haar op een stoel zitten. Geheel overgegeven aan het teedere gevoel, dat zij mij inboezemde, had ik mijne eigene ongelukkige stelling vergeten.

Eene kleine beweging, die zich achter mij deed hooren, deed mij tot mij zelven komen. Ik keerde mij om, en ik zag een man, die regt op den drempel van de deur, die ik had omvergeloopen, staande, vonkelende blikken, als heete kolen, op mij vestigde. Tot op dit oogenblik had de dood mij nooit schrik aangejaagd, want hij was mij roemrijk, schoon en in het aangezigt der hemelen toegescheenen, maar schandelijk des nachts te sterven; onder het mes van een moordenaar te vallen! O, deze gedachte joeg mij vrees aan. Een koud zweet liep mij over het gelaat, en mijne beenen knikten onder mij. Ik wreef verscheidene malen de hand over mijne oogen, die zich verduisterden; en toen ik weer duidelijker begon te zien, vond ik mij op een stoel gebonden, die door vijf of zes mannen, met schelmengezigten, omringd werd. Mijn regterarm was ontbloot, en het bloed spoot er uit. De ellendelingen hadden mij eene ader geopend. De oude monnik Barytas stond voor mij, die, met de oogen op mijn gelaat gevestigd, met oplettendheid, den voortgang der verzwakking scheen te berekenen. Ik walgde; mijn gezigt verduisterde zich op nieuw: ik geloof, dat ik in zwijm ware gevallen, indien de stem van den Franciskaner zich niet had doen hooren.

– Dat men het bloeden stuite, zeide hij. (Vervolg hierna.)

der prijzen van *Monthyon* gehouden, komt het volgende omtrent een jong mensch van Dieppe voor:

« DAVID LACROIX, de redder van Dieppe. — DAVID PIERRE LACROIX is te Dieppe geboren, en Dieppe wenscht er zich geluk mede; want sedert hij bestaat, heeft DAVID LACROIX van den dood gered.... 117 ongelukkigen! Ja, mijne heeren! van 117 natuurgenooten is hij de redder; en wanneer gij vraagt: welke is zijne betrekking? dan zal men u antwoorden, dat hij bijna geene andere uitoefent! DAVID LACROIX is een eenvoudig mensch, zonder vooruitzigt, die nog nimmer aan zijne toekomst gedacht heeft; zijne dagelijksche taak bestaat, in zijn leven voor zijne natuurgenooten veil te hebben....., dit is zijne taak, die hij zich reeds vroegtijdig opgelegd heeft. Want op zijn zestiende jaar scheen zijn proefstuk hem noodlottig te zullen zijn. Den oever met deugene, dien hij pas gered had, bereikende, viel hij buiten kennis, en om hem tot het leven terug te roepen, vonden zij, die hem hulp toebragten, niets beter, dan hem in zijne onwetendheid met het hoofd omlaag te plaatsen, ... dat, ja, hem eene beroerte te doen krijgen.

« Maar, zijt gerust! nog meerdere dagen waren hem door de Voorzienigheid beschikt. En het schijnt, dat dit mensch de belofte heeft afgelegd, de overige dagen zijns levens, die als door een wonder werden gered, aan gevaren toe te wijden. — Zoodra er een storm opkomt, zoodra er een vaartuig van verre door den storm voortgezweept verschijnt, is DAVID LACROIX, als voorpost, op het strand uitgezet, het gevaar bespiedende, en op den eersten alarmkreet werpt hij zich in zee.

« In November 1841 werd door een' verschrikkelijken rukwind eene Engelsche brik, *Ver* genoemd, tegen de rotsen geslingerd, ten oosten van Dieppe; bij den kreet der wanhoop, die zich laat hooren, loopt DAVID LACROIX, die aan den oever der zee woont, tegen den wil van zijne vrouw en kinderen (want DAVID is gehuwd, mijne heeren! en zij, voor wie hij zijn leven ging veil hebben, waren geenszins zijne landgenooten), het huis uit, en werpt zich in zee. Acht menschen, waaruit de equipage bestond, worden door zijne hulp gered. Maar de kapitein bleef het laatst op de brik, en de zee werd van oogenblik tot oogenblik woedender. DAVID LACROIX, ofschoon reeds aan het been gekwetst, zwemt op nieuw naar het schip, klimt er op, heft den kapitein, dien hij in het water medeneemt, op, en eenige minuten daarna was het schip verbrijzeld en dreef het wrak op het water.

« Gij denkt misschien, dat LACROIX zijn werk als geëindigd beschouwde? Neen, hem blijven nog andere pligten te vervullen over; hij, dien hij gered heeft, heeft alles verloren, hij bezit geen verblijf meer; LACROIX biedt hem er een aan; de Engelsche kapitein werd zijn gast, hij deelt met hem zijn vuur, zijne kleedingstukken; hij ziet in hem een' zeeman als hij, in een' Engelschman, niet anders dan een' broeder, een' vriend! Ik heb u gezegd, dat LACROIX een eenvoudig mensch is, zonder vooruitzigt, die zijnen pligt betracht, en die dien nog meer zal betrachten, zelfs heden nog.

« De Engelsche kapitein vertrok, volkomen welvarende, maar LACROIX bleef ziek te huis; want zijn linker been was bijna geheel verbrijzeld, en drie maanden waren er noodig, om hem geheel van zijne kwetsuren te genezen. Naauwelijks hersteld, en als het ware den verloren' tijd weder willende inhalen, redt hij zeven manschappen der Fransche brik *la Mauve*.

« Dit mensch, dat in het gevaar schijnt te leven, is hij, dien de stad Dieppe « den redder" noemt; en toen de koning, die geene beroemdheid in zijn land onbeloond laat, aan den braven zeeman het kruis van het legioen van eer toezond, werd het hem ter hand gesteld in tegenwoordigheid der troepen onder de wapenen, onder de toejuichingen der geheele bevolking, en, naar de woorden van den maire zelven van Dieppe, was het toen een nationale feestdag! De akademie sta alzoo aan DAVID LACROIX een' prijs van 3.000 francs toe!" — Daartoe verleende de akademie gaarne hare toestemming.

INGEZONDEN STUKKEN.

Eruditio Musica.

Vijfde Concert.

Donderdag den 3. Februarij 1848.

Sinfonie van F. Schubert. Concertino voor de Fluit van A. B. Furstenau, door den Heer A. Souvlet. Aria uit Faust, van L. Spohr, door den Heer C. H. Fessel. Adagio en Rondo van het vierde viool Concert van Molique, door den Heer F. H. Coenen. Concert-Ouverture, van L. van Beethoven. Fantaisie en Variatien op een Thema uit les Puritains, door den Heer F. H. Coenen. Aria uit le Pirate, door den Heer C. H. Fessel. Le Carnaval de Venise, Adagio en Variatien door den Heer A. Souvlet. Die Fahnenwacht, lied van Lindpaintner, door den Heer C. H. Fessel. Ouverture van J. H. Verhulst.

Sinfonie van Schubert: de Leviathan harer zusteren! Eerst *vier* werken der met lauweren bekroonde barden des muzijkalen Parnassus, en dan *een* werk der nieuwere school, deze evenredigheid kan *des noods* aannemelijk zijn. De sinfonie van Schubert mag, in hare jeugd en kindschheid, schoonheden bezitten, welligt levert zij dezelve ook in gevorderden leeftijd op, voor ieder die ze, met den lantaarn van Diogenes er in zoeken wil; maar behoeft zij, in allen gevalle, zoo verbazend lang als een Chinesche muur te zijn? De eerste vioolpartij zou een en dertig bladzijden ineengedrongen druks beslaan die, wanneer de noten grooter waren en wijder van elkander stonden, ongetwijfeld tot vijftig zouden zijn opgeklommen. Maar al hetgeen de eigenschap der lengte bezit, behoort uit dien hoofde niet zoo geheel en al uitsluitend tot het groote en verhevene; de oneindige wereldformeerder schonk zijnen millioenentallen lichtgevende en lichtontvangende bollen, die zich in het lichtruim kruisen en bewegen, geene *lange*, maar wel *ronde* vormen. Schubert's sinfonie is lang.... zeer lang.... zoo lang als de Macbeth van Ducis, die dezer dagen, herhaaldelijk in den Rotterdamschen schouwburg wordt opgevoerd. De groote Shakespeare schijnt, met het schrijven dezer wereldvermaarde tragedie, wel geen ander oogmerk gehad te hebben, dan te midden des wansmaaks zijner land- en tijdgenooten voor heksen, spoken, duivels-bezweeringen en verderen aankleve, welke in Engeland naar mate het licht der godsdienst-hervorming, bij de verschillende denkwijzen zijner elkander afwisselende beheerschers en beheerscheressen, af- en toenam, ook aanwakkerde of overschaduwd werd, en altijd *sous l'auspice* van het noodlot, en eene bijzondere zielekunde, die de bestendige stokpaarden des dichters zijn, *de bloeddorstige en sluikmoordende eerzucht*, als eene *razernij* voor te stellen; hij heeft haar in den wezenlijk waanzinnigen Macbeth en zijne vrouw gepersonificeerd, en eene huivering willen doen ontstaan, voor het ijsselijke denkbeeld van den peilloozen jammerpoel, waarin de menschheid nederstort, wanneer tijgers, van zulk eene razernij bezeten, troonen drukken en scepters klemmen! Welligt heeft hij eene toespeling op den tiran Richard de derde gemaakt of op anderen, die middelijk of onmiddelijk, of meer en minder, zijn voetspoor drukken? Met hoeveel bijwerk de Engelsche dichter nu ook zijn treurspel ten believe zijns tijdgeest moge hebben opgesmukt, is hij evenwel van geene onnoodige lang- of uitgebreidheid te beschuldigen. Shakespeare *verdeelt* de krachten en vereenigt dezelve geenszins op een of twee brandpunten; daardoor verschaft hij theatrale afwisseling en eene onderhoudende levendigheid, die den aanschouwer boeit, en eene *veelomvattende* en onafgebrokene belangstelling inboezemt. De bearbeiding van den geachten, Franschen tooneeldichter Ducis heeft zeker hare hooge verdiensten, maar Shakespeare is lang. Zonder langwijlig, indrukwekkend zonder afgrijsselijk, fantastisch zonder terugstootend of ruw te zijn; zouden de afstanden tusschen Ducis en Shakespeare, en die tusschen Schubert en Beethoven niet bijna dezelfde wezen? Doch *revenons a nos moutons*, keeren wij tot de sinfonie terug. Wij willen haar in geene deele de eer ontnemen die haar toekomt, zij blijft altijd een kunstgewrocht, hoe weinig dezelve, naar onze wijze van zien, aan haar doel beantwoordt; want waarlijk, het is iederen hedendaagschen toonsteller, die met kunstmatige ineen geknede en dooreen gemengde, zeer aardig gemaskeerde phrasen en fragmenten van anderen ontleent, lauweren tracht te plukken, niet gegeven dergelijke compositien neder te schrijven: even als de zon die statig van achter de oosterkimmen rijst, en opstijgende, al meer en meer, glans en licht, lust en vreugd verspreidt, treedt Schuberts sinfonie majestueus te voorschijn: de inleiding is uitnoodigend en belooft zeer veel schoons; het daarop volgend allegro opwekkend, goed geinstrumenteerd, krachtig en geleidelijk; nu volgt een verrukkend allegretto; genoegzaam op het motief eener Spaansche Zigeuner marsch, zoo als dezelve in Webers Preciosa wordt geschetst; maar al hetgeen de schrijver dat gewigtige deel des werks aan schoonheid en liefstalligheid schonk, heeft hij het ongelukkig weder, door eene overdrevene lang- en uitgebreidheid, ontnomen; die Zigeuner marsch duurt van Madrid tot Valencia, of, zoo als Don Cesar de Basau het verlangt: van Madrid tot Grenada voort. De menuet of het scherzo verdient weinig aanbeveling; zij is voor scherts te veel, voor ernst te weinig; wij vermeenen zelfs muzijkale trivialiteiten in dat stuk ontdekt te hebben; de finale is een onverdragelijke sabbath, die orkest en auditorium vermoeit en verveelt, een kunststuk van het allerlastigste soort dat, o buitengewoon geluk! bij verkorting, werd afgewerkt. Zoo teekenen dan de wagenraderen der opgerezene zon naauwelijks het middaguur, of Phaeton, die den wagen stuurt, suizebolt, de paarden hollen onbeteugeld voort, de zonnekar wankelt, raakt uit het spoor; hij beschrijft lager kringen, en van dat oogenblik af aan, ach en wee! over de arme orchest-bewoners! aan welk een kamp worden zij blootgesteld hoe groot is de worstelstrijd waarin zij gewikkeld zijn! tot dat de verwatene Phaeton, die zooveel onheils sticht, naar beneden wordt geplofd en in den Eridau versmoort!

« Repose, Phaeton, ton nom est immortel;
« Tu voulus t'elever sur le char de ton père,
« Si ta chute a suive ton essor téméraire,
« Il est beau de tomber, quand on tombe du ciel.

Het orchest heeft nagenoeg een uur met die colossus doorgebragt Wij dachten aan Macbeths woorden:

« De ruwste dag van storm en onweersvlagen,
« Kan geenen loop van uur of tijd vertragen;"

en bleven oortuitend in de zaal. Na dien verbolgen storm der noten-elementen, waarin de reuzen, Af, Brie, en Octas, die gedrochtelijke titans, ook Aphialtes, Briaréus en Octas genaamd, zich zoo dapper kweten, dat de Etna, met geheel het oproerige Siciliaansche land, er van schudde en dreunde, verscheen, als of de uitersten zich hier moesten raken, Amphion met de fluit; wij bedoelen met dien Amphion de heer A. Souvlet, die, volgens de voorbeschrijving of programma van het Concert, eene concertino van Turstenau en le Carnaval de Venise van zijne eigene vinding, zou uitvoeren. De virtuoos, want de heer Souvlet mag op dien titel regtmatige aanspraak maken, heeft het eerste stuk, onder een algemeenen bijval voorgedragen; tot leedzijn van het publiek scheen hij zich onverwacht, physiek in de onmogelijkheid te bevinden, het *tweede* obligaatstuk in zijn geheel te laten hooren; zich dus tot het hoofdzakelijkste deel van hetzelve bepalende, toonde hij meester in zijne kunst te zijn; de heer Souvlet werd algemeen toegejuicht en teruggeroepen. De heer Fessel, dien het vocalen deel des Concerts was opgedragen, door eene plotselijke ongesteldheid overvallen zijnde, nam de heer....... een talentvol dilettant, zijne taak waar. In eene door hem voorgedragene aria, uit de opera Hans Heilig (?) ondervonden wij het genoegen Marschners schoonen zangstijl te bewonderen; twee andere stukken bevielen ons uitermate; wij vermeenden Scipio's weeklagten op de puinhoopen van Carthago, Aristomenes uitboezemingen over Messina's ondergang en Cassandra's voorzeggende treurgalmen over Troja's val te hooren; een Concert zonder zuchten slaken is heden ten dage eigenlijk *geen* Concert. Met betrekking tot de obligaten blijft ons nog de heer Frans Coenen over, die, op de programma, voor eene adagio en rondo van Molique en variatien op motieven der opera les Puritains, van zijne eigene compositie, in schuld geschreven stond. Goud en edelgesteenten hebben geene aanprijzing noodig, zij bevelen zich door eigene glans en waarde aan. Wij zouden ons ook wel wachten ongeborene verdiensten doopnamen te geven. De roem des kunstenaars, van wien wij spreken, is gevestigd, en even daarom vermelden wij kortweg, dat hij het eerste zeer moeijelijke stuk, waaraan de componist, zijn verheven meester, geene zorgen spaarde, op de hem eigenaardige wijze, dat wil zeggen, in de meeste volmaaktheid, ten gehoore bragt. Bij het tweede, waarvan de genre der compositie meer den heerschende smaak voldoet; steeg de algemeene goedkeuring zoodanig boven peil, dat zij zich in eene daverende toejuiching en eindeloos applaudissement oploste, waarmede wij den verdienstelijken speler van harte geluk wenschen. Er werden nog twee ensemble-stukken opgevoerd: een tamelijk luidruchtige, ofschoon fraai bewerkte concert-ouverture van L. van Beethoven en eene zamenstelling en mengeling van onderscheide motiven, die op de programma als ouverture van den heer Verhulst was aangeteekend. Het orkest kweet zich trouw van zijne strijk- en blaas-pligten, en mogt het hier en daar te kort zijn geschoten, men wijte het aan geen onvermogen, kwaden wil of onoplettendheid, maar aan de vermoeijenis eener vroeg ingestelde (?) en langdurige repetitie, en aan de monster-sinfonie van Schubert, die wij boven schetsten. De tweede violen waren bijna bezweken. Het wordt meer dan tijd dergelijke gesinfoniseerde piano-muzijk van de repertoires te doen verdwijnen en, tot zoo lang er niets *nieuws* en *goeds* verschijnt, zich tot de productien van Haijdn, Mozart, Beethoven, Krommer, Spohr, Romberg, Fesca, Ries en anderen te bepalen: Voor wie spelen de muzikanten? vraagt Pandarus aan Thersites; voor de *toehoorders*, antwoordt de nar- — en hij heeft de waarheid gezegd!

X.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 8. Februarij. Sedert den 5. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Margaretha, N. Graum, Messina, fruit, Order.

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN BIEREN.